

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové, soudce Richarda Galise a soudkyně Martiny Kotouček Mikoláškové ve věci

žalobkyně: **R. N.**
bytem X

proti
žalovanému: **generální ředitel Generálního ředitelství cel**
sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022, č. j. 24255/2022-900000-317,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022, č. j. 24255/2022-900000-317, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. V této věci soud potřeby řeší otázku propuštění žalobkyně ze služebního poměru příslušníka Celní správy České republiky z důvodu zdravotní nezpůsobilosti. Předchozí dvě rozhodnutí žalovaného soud zrušil pro nedostatečné zjištění skutkového stavu.
2. Žalobkyně byla rozhodnutím ředitele Celního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 18. 3. 2014, č. j. 12918/2014-900000-405.7 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), propuštěna ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“). Ředitel odůvodnil své rozhodnutí tím, že dne 3. 3. 2014 provedl lékař závodní preventivní péče prohlídku a dospěl k závěru, že žalobkyně pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu služby (zdravotní klasifikace D). Lékařský posudek nabyl „právní moci“ dne 17. 3. 2014, neboť žalobkyně nepodala žádost o jeho přezkoumání. Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 8. 2014, č. j. 21606-5/2014-900000-302, zamítl odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí a potvrdil je.

3. Rozsudkem ze dne 8. 6. 2016, č. j. 48 A 47/2014 – 31, soud rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2014 zrušil. Soud se ztotožnil s námitkou žalobkyně, že „závěr generálního ředitele žalovaného, podle něhož žalobkyně není zdravotně způsobilá k výkonu služby jako takové, nevychází z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Lékařský posudek, o nějž se závěr generálního ředitele žalovaného opírá, není přesvědčivý, neboť neobsahuje popis zdravotního stavu žalobkyně, tělesných, smyslových či duševních omezení při výkonu služby (tedy jaké typové činnosti nesmí vykonávat) a vyhodnocení, zda i s těmito omezeními může vykonávat v celní správě službu na jiném služebním místě, resp. stručné zdůvodnění, proč tomu tak není.“ Dle závazného právního názoru soudu žalovaný „v dalším řízení opatří další odborné podklady ohledně zdravotního stavu žalobkyně, které budou představovat úplný a přesvědčivý obraz o odborných otázkách rozhodných pro aplikaci § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru. V návaznosti na ně pak uvede, jaká služební místa u něj mají z hlediska omezení zjištěných na straně žalobkyně nejnižší nároky a proč případně zdravotní stav žalobkyně znemožňuje výkon služby i na těchto relativně nejmeně zatěžujících služebních místech.“
4. Rozhodnutím ze dne 16. 11. 2016, č. j. 29504-13/2016-900000-302, žalovaný opět odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí, mj. s odůvodněním, že posudek doplnil o další podklady vypovídající o zdravotním stavu žalobkyně. Závěr posudku o klasifikaci zdravotního stavu žalobkyně značkou „D“ odpovídal jak diagnóze F32, která byla v rozhodné době u žalobkyně těžká, vleklá a neovlivnitelná medikací, tak případně diagnóze F43, neboť sociální adaptabilita žalobkyně byla snížena. V odůvodnění se žalovaný zabýval i nejnižšími nároky na obsazení služebních míst v celní správě s tím, že základní zdravotní požadavky na služební místo celníka jsou totožné a platí i pro výrazně nižší tarifní třídy než odpovídalo dosavadnímu zařazení žalobkyně. Je důvodná obava, že řádný výkon služby žalobkyní by s ohledem na povahu jejího onemocnění a účinky medikace nebyl zajištěn.
5. Rozsudkem ze dne 27. 5. 2020, č. j. 43 Ad 2/2018 – 59, soud zrušil i (v pořadí druhé) rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016. Z odůvodnění plyne, že žalovaný v odvolacím řízení nesprávně rozhodoval podle skutkového stavu, který tu byl v době vydání prvostupňového rozhodnutí. Závěr žalovaného o zdravotní nezpůsobilosti žalobkyně výkonu služby, proto opět nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Soud žalovaného zavázal k tomu, aby v dalším řízení skutkový stav doplnil o lékařský posudek platný (vycházející ze zdravotního stavu žalobkyně) k datu vydání nového odvolacího rozhodnutí. Žalovaný si měl opatřit platné a aktuální podklady k posouzení zdravotní způsobilosti žalobkyně tak, aby byla dodržena zásada rozhodování podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí.
6. Rozhodnutím označeným v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný potřeť potvrdil prvostupňové rozhodnutí a zamítl odvolání žalobkyně.
7. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zejména podrobně rekapituloval svůj postup v dalším řízení po posledním zrušujícím rozsudku. Žalobkyni nejprve vyzval, aby se

dne 1. 9. 2020 podrobila mimořádné lékařské prohlídce. Podle posudku MUDr. V. z téhož dne, č. 66020 (dále jen „první lékařský posudek“), byla žalobkyně zdravotně způsobilá k výkonu služby s podmínkou pozbytí oprávnění k nošení zbraně (zdravotní klasifikace C). Žalobkyně trpěla středně těžkou depresivní poruchou [kód diagnózy F32.1 b)]. Posudek se opíral zejména o zprávu psychiatra MUDr. H. ze dne 10. 8. 2020, podle které jsou žalobkyniny deprese aktuálně dobře kompenzované. Z psychiatrického hlediska je žalobkyně schopna vykonávat administrativní práci. Žalobkynin zdravotní stav se podle MUDr. H. v posledním měsíci zlepšil, žalobkyně není suicidální, avšak podle lékaře není vhodné, aby držela střelnou zbraň.

8. Se závěrem posudku žalovaný nesouhlasil, a proto podal návrh na jeho přezkoumání podle § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, jemuž MUDr. V. vyhověla a dne 10. 11. 2020 vydala nový posudek č. 84220 (dále jen „druhý lékařský posudek“) se závěrem, že žalobkyně dlouhodobě pozbyla zdravotní způsobilost k výkonu služby (zdravotní klasifikace D). Lékařka nově zohlednila specifika služebního poměru příslušníka celní správy jakožto „ozbrojeného“ bezpečnostního sboru podle § 1 odst. 1 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky (dále jen „zákon o celní správě“). Přestože podle přílohy č. 1 oddílu III vyhlášky č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech (dále jen „vyhláška o zdravotní způsobilosti“), není v případě středně těžké depresivní poruchy s kódem kód F32 b) obecně vyloučeno i stanovení zdravotní klasifikace C, podmínku pozbytí oprávnění k nošení zbraně nelze uplatnit u příslušníka celní správy (ozbrojeného bezpečnostního sboru). Každé systemizované místo v rámci celní správy je nerozlučně spjato s hierarchickým direktivním způsobem řízení výkonu služby (včetně služebních rozkazů a případných zákroků pod jednotným velením) a držením a případným použitím služební zbraně a donucovacích prostředků (podle hlavy III. a IV. zákona o celní správě). Tato skutečnost je implementována do systemizace celních orgánů uvedením příslušné kategorie služební přípravy (služební, střelecká a fyzická způsobilost). Každému služebnímu místu je přiřazena příslušná kategorie služební přípravy a v tomto rozsahu je prováděn pravidelný výcvik včetně ostrých střelb. V rámci celní správy neexistuje služební místo, které by nebylo právně spjato s držením zbraně a jejím použitím minimálně v rozsahu pravidelných ostrých střelb. Z lékařských zpráv a posudku o invaliditě plyne, že depresivní porucha se u žalobkyně projevuje i sociální izolací. V srpnu 2016 sice došlo ke změně invalidity na druhý stupeň, avšak pokles pracovní schopnosti se zmenšil jen o 10 % na celkových 60 %. Tak výrazný pokles je neslučitelný s výkonem služby jak na dosavadním služebním místě referenta celního řízení, kde dochází ke každodenním kontrolám zboží v dopravních prostředcích a interakci s lidmi, tak s výkonem služby na kterémkoliv služebním místě. Na příslušníky bezpečnostních sborů jsou kladeny nesrovnatelně vyšší nároky na zdravotní, fyzickou i osobnostní způsobilost.
9. Žalobkyně dne 5. 12. 2020 navrhla přezkoumání druhého lékařského posudku. K návrhu později předložila lékařskou zprávu MUDr. H. ze dne 8. 3. 2021, podle které je depresivní porucha u žalobkyně od srpna 2020 stabilně v remisi (bez příznaků) a z psychiatrického hlediska je žalobkyně kromě administrativní práce a řízení automobilu i schopna držení služební zbraně. Žalovaný následně podle § 14 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, předložil ministryni financí návrh na své vyloučení, neboť měl za to, že má objektivně daný poměr k věci. Podle § 48 odst. 1 písm. d) zákona o specifických zdravotních službách byl totiž příslušný k rozhodnutí o návrhu žalobkyně na přezkum druhého lékařského posudku (jenž byl výsledkem jeho vlastního návrhu). Ministryně financí přípisem ze dne 24. 3. 2021 shledala, že žalovaný není vyloučen z projednání tohoto návrhu. Žalovaný tedy přezkoumal

druhý lékařský posudek a uznal, že nevychází z aktuálního zdravotního stavu žalobkyně zejm. s ohledem na zprávu MUDr. H. ze dne 8. 3. 2021. Dospěl k závěru, že pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně je nezbytné stanovisko od odborně způsobilých osob podle § 47 odst. 3 písm. b) zákona o specifických zdravotních službách. Konkrétně bylo nutné zadat znalecký posudek týkající se zdravotní způsobilosti žalobkyně k držení zbraně znalci z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a znalci z téhož oboru a odvětví se specializací na klinickou psychologii. O záměru ustanovit oba znalce žalovaný žalobkyni vyrozuměl a poučil ji, že je povinna poskytnout znalcům součinnost, jinak se na ni bude podle § 43 odst. 8 zákona o specifických zdravotních službách nahlížet jako na osobu, která dlouhodobě pozbyla zdravotní způsobilost k výkonu služby. Žalobkyně však znalcům bezdůvodně opakovaně odepřela součinnost, a proto se na ni podle § 43 odst. 8 zákona o specifických zdravotních službách hledí jako na dlouhodobě nezpůsobilou k držení zbraně ve službě, čímž byl současně odstraněn dílčí deficit při zjišťování skutkového stavu. Žalovaný se tak ztotožnil se závěry MUDr. V. a rozhodnutím ze dne 25. 10. 2021, č. j. 19602-6/2021-900000-317 (dále jen „rozhodnutí o přezkoumání druhého lékařského posudku“) žalobkynin návrh zamítl a druhý lékařský posudek potvrdil.

10. Žalobkyně posléze spolu s vyjádřením k výzvě k seznámení se s podklady rozhodnutí předložila další lékařskou zprávu MUDr. H. ze dne 10. 12. 2021, podle které trpí aktuálně mírnou depresí (kód F33.0), a z psychiatrického hlediska je způsobilá vykonávat administrativní a kontrolní činnost a držet zbraň. Žalovaný v reakci na to opět předložil ministru financí věc k posouzení, zda není vyloučen (tentokrát) z odvolacího řízení z důvodu jeho poměru k věci (neboť ve věci vydal rozhodnutí o přezkoumání druhého lékařského posudku). Ministr financí nicméně shledal, že žalovaný vyloučen není. Žalobkyně ještě předložila další zprávu MUDr. H. ze dne 7. 2. 2022, ze které plynulo totéž co z předchozí.
11. Žalovaný dále uvedl, že první lékařská zpráva MUDr. H. ze dne 10. 8. 2020 vedla k pochybnostem o způsobilosti žalobkyně k držení střelné zbraně a zadání znaleckého posudku. Pochybnosti posílila další zpráva MUDr. H. ze dne 8. 3. 2021, ve které se bez jakýchkoliv důvodů či odkazů na podklady nebo vyšetření uvádí, že žalobkyně je držení zbraně schopna. Od znaleckého posudku proto žalovaný očekával objasnění této otázky a ověření aktuálního stupně deprese žalobkyně. Podle žalovaného nelze připustit, aby příslušníkem ozbrojeného bezpečnostního sboru byla osoba stížená depresivní poruchou se suicidálními tendencemi v kombinaci s rizikem vyplývajícím z držení střelné zbraně (byť by se mohlo projevit „jen“ při cvičných střelbách). Žalobkyně však vypracování znaleckého posudku zmařila a uplatní se fikce její zdravotní nezpůsobilosti. Za stavu, kdy tu jsou dvě protichůdné zprávy MUDr. H., které vedly k zadání znaleckého posudku a „uzavřenému výsledku odborného posouzení zdravotního stavu“ žalobkyně, již nemohou být relevantní další průběžné zprávy tohoto lékaře, jež by potvrzovaly aktuální vhodnost držení střelné zbraně nebo aktuální zlepšení žalobkynina zdravotního stavu. Druhý lékařský posudek jako stěžejní důkaz podle žalovaného nelze zpochybňovat či relativizovat dodatečně předloženými zprávami MUDr. H., který v nich tvrdí zmírnění deprese a schopnost držení zbraně. Žalobkyně se měla podrobit znaleckému zkoumání namísto účelového dokládání dalších zpráv svého lékaře. Žalovaný proto tyto zprávy, které v zásadě opakovaně tvrdí totéž, co bylo uvedeno ve zprávě ze dne 8. 3. 2021 a vedlo k zadání znaleckého posudku, nepovažoval za přípustné důkazní prostředky. Na základě těchto zpráv nemohl posuzovat žalobkynin zdravotní stav, neboť se jednalo o zodpovězenou odbornou otázku, o které si ani nemohl učinit samostatný úsudek.

12. K žalobkynině námitce, že znalcům neodepřela součinnost, žalovaný uvedl, že žalobkyni vyrozuměl o záměru zadat znalecký posudek a poté i o samotném zadání. Každý ze znalců žalobkyni dvakrát marně písemně zval k vyšetření poštovními zásilkami, které však byly vždy uloženy na poště a vrátily se z důvodu nevyzvednutí. Znalci přitom neměli povinnost doručovat do datové schránky žalobkynina zmocněnce. Zjišťování žalobkynina zdravotního stavu je osobním úkonem, a doručování tak správně probíhalo primárně vůči ní poštovní přepravou. Žalobkyně se z žádného z termínů ani nepokusila omluvit. Znalecký posudek nebylo možné zpracovat bez osobního aktuálního vyšetření žalobkyně. Sama žalobkyně navíc uváděla, že se znaleckému zkoumání podrobí, až to soud uzná za opodstatněné. Povinností žalovaného podle § 56 správního řádu ani nebylo posílat žalobkyni znění otázek na znalce. I kdyby takové pravidlo správní řád obsahoval, na přezkoumání lékařského posudku podle zákona o specifických službách by nedopadalo, protože správní řád se použije jen na „vydání rozhodnutí“ o přezkoumání lékařského posudku a nikoliv na celý „proces“ vedoucí k jeho vydání. Žalovaný žalobkyni poskytl maximální součinnost, a pokud by požádala o jejich zaslání, žalovaný by tomu vyhověl. Jejich znění by se dozvěděla i na vyšetření od znalců. Sama navíc vyjádřila vůli znalecké zkoumání bojkotovat, bylo by tedy i nadbytečné zasílat jí znění otázek.
13. Žalovaný se neztotožnil ani s námitkou, že by byl celý proces od okamžiku vydání prvního lékařského posudku v rozporu s právními předpisy. Ministři financí neshledali nečinnost ani podjatost žalovaného. Žalovaný byl v souladu s § 65 odst. 2 písm. b) zákona o specifických zdravotních službách oprávněn si vyžádat aktuálnější posudek o invaliditě žalobkyně. Žalovaný k jeho předložení vyzval i žalobkyni, která však předložila posudek staršího data. Námitka, že první lékařský posudek neměl odkladný účinek, a proto měl žalovaný na jeho základě rozhodnout, se týká důkazu, který nebyl podkladem napadeného rozhodnutí (tím byl až druhý lékařský posudek). Pravidlo podle § 46 odst. 3 zákona o specifických službách se navíc plně uplatní jen u pracovněprávního poměru. V případě služebního poměru platí § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru a lékařský posudek nepředstavuje závazný podklad, který by musel žalovaný respektovat bez vlastního hodnocení (včetně vyčkání na rozhodnutí o návrhu na přezkoumání) a případného doplnění podkladů.

Žaloba

14. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a žádá, aby soud uložil žalovanému povinnost zrušit prvostupňové rozhodnutí a zastavit řízení.
15. Žalobkyně obecně namítá, že řízení v prvním i druhém stupni bylo zatíženo procesními vadami. V odvolacím řízení nebylo postupováno ve shodě se zákony a zásadami činnosti správních orgánů podle § 2 až § 8 správního řádu. Prvostupňové i napadené rozhodnutí byla vydána v rozporu s právními normami, na základě účelově upravovaných procesních postupů a účelových a neprofesionálních jednání a úkonů, které nelze zhojit. Žalobkyně trvá na svých námitkách z řízení před žalovaným, které žalovaný jednoznačně nevypořádal. Nereagoval na námitky a návrhy zástupce žalobkyně. Žalobkyně tvrdí, že ke zhoršení jejího zdravotního stavu od roku 2012 došlo postupně v důsledku dlouhotrvajícího *bossingu*. Dne 4. 11. 2013 byla uznána invalidní pro invaliditu třetího stupně pro onemocnění, které bylo podle jejího názoru způsobeno při výkonu práce. V následujících letech byl žalobkyni stupeň invalidity snížen na druhý.
16. Následně žalobkyně rozebírá jednotlivé body odůvodnění napadeného rozhodnutí.

17. První a druhý bod odůvodnění podle žalobkyně nepřesně shrnují předcházející řízení. Zejména se zde neuvádí, že soud rozsudkem sp. zn. 43 Ad 2/2018 zavázal žalovaného k opatření aktuálních podkladů ohledně žalobkyniny zdravotní způsobilosti, přestože žalobkyně opakovaně navrhovala provedení aktuální lékařské prohlídky.
18. Ve třetím bodě si podle žalobkyně žalovaný nesprávně „uzurpuje“ právo rozhodovat o věcné správnosti obdrženého lékařského posudku, přestože mu jeho vydáním nevznikají žádná práva a povinnosti. Dále žalobkyně ve vztahu ke čtvrtému bodu odůvodnění podobně namítá, že přestože lékařský posudek přímo nezakládá žalovanému povinnosti, podal sám návrh na přezkoumání, sám si ho „povolil“ a sám si nezákonně (jako účastník řízení) obstarával podklady pro rozhodnutí v přezkumu. V této souvislosti žalobkyně nesouhlasí s rozhodnutími ministrů financí, že žalovaný není podjatý ve věci přezkoumání lékařského posudku a odvolacího řízení (byť podle žalobkyně není zřejmé, kdo by rozhodoval v případě jeho vyloučení). První lékařský posudek neměl podle žalobkyně odkladný účinek, přesto bylo žalobkyni zabráněno v nástupu do služby. Žalovaný také žalobkyni ani jejího zástupce v rozporu se zákonem neinformoval o přezkoumání posudku. Ve spise není ani žádný podklad o tom, kdo, jak a kdy rozhodl o „povolení“ přezkumu. Přezkum se má podle žalobkyně týkat pouze zdravotního stavu a nikoliv dalších „právních záležitostí“. Žalobkyně nebyla seznámena s návrhem na přezkoumání a nebyla požádána o případné doplnění lékařských zpráv či další vyšetření lékařkou pracovnělékařských služeb.
19. V osmém bodě odůvodnění je podle žalobkyně obsaženo nepřesné tvrzení, neboť ministryně financí shledala postup žalovaného jako nestandardní, čímž potvrdila, že žalovaný s žalobkyní v řízení nekomunikoval a nespolupracoval.
20. Žalobkyně dále namítá, že v druhém lékařském posudku lékařka napsala pouze to, co si žalovaný sám doložil tak, aby klasifikace nebyla C, ale D. Žalobkyni není zřejmé, jak mohla lékařka dospět k závěru o neslučitelnosti druhého stupně invalidity s výkonem služby. O přidělení služební zbraně rozhoduje služební funkcionář podle § 21 zákona o celní správě. Oprávnění k jejímu použití je upraveno v § 44 až § 45 téhož zákona. Žádná z tam uvedených činností neodpovídá práci na služebním místě referenta celního řízení. Pokud celník vykonává službu v kanceláři, popř. vykonává administrativní činnosti spojené s kontrolou zboží před propuštěním do celního režimu na celním úřadu nebo v dopravním prostředku, nemá u sebe zbraň. Tu mají jen vybrané skupiny celníků, mezi které nepatří referent celního řízení. Zbraň mají referenti přidělenou jen při nařízených střelbách, které jsou maximálně dvakrát ročně na uzavřené střelnici pod dozorem zkušených střeleckých instruktorů. Žalobkyně tedy nesouhlasí s tím, že v prvním lékařském posudku nebylo možné stanovit klasifikaci C s podmínkou pozbytí oprávnění k nošení služební zbraně. Není ani pravda, že by se její nemoc aktuálně projevovala sociální izolací. Druhý lékařský posudek také nebyl v rozporu s § 43 zákona o specifických zdravotních službách vydán do 10 dnů od obdržení žádosti a nebyl doručen žalobkyninu zástupci, který ho obdržel až 8. 12. 2020.
21. V desátém bodě odůvodnění žalovaný bagatelizoval návrh žalobkyně ze dne 17. 11. 2020, který navazoval na první lékařský posudek. V jedenáctém bodě žalovaný jen konstatoval, že žalobkyně podala stížnost, ovšem bez jakéhokoli vyjádření.
22. Ke dvanáctému bodu odůvodnění žalobkyně namítá, že podala návrh na přezkoumání druhého lékařského posudku, avšak nebyla vyrozuměna o tom, zda se přezkoumání povoluje, a ani nevěděla, zda bylo rozhodnuto v zákonné lhůtě. Spis byl postoupen žalovanému, který měl podle žalobkyně rozhodnout na základě neoprávněně získaných

podkladů „*nevhodně zasahujících do rozhodování lékařky s věcmi, které se netýkají zdravotní způsobilosti*“.

23. Dále žalobkyně namítá, že žalovaný poté, co mu byla doručena zpráva MUDr. H. o tom, že žalobkyně je schopna držet zbraň, nenechal vypracovat nové zdravotní posouzení žalobkyně. Namísto toho zprávu začal zpochybňovat a až měsíc po doručení seznámil žalobkyni se záměrem nechat zpracovat znalecký posudek. Žalobkyně se k tomuto sdělení prostřednictvím svého zástupce dne 2. 5. 2021 a 15. 6. 2021 vyjádřila, přičemž její vyjádření obsahovala podstatná fakta a výhrady. Jejímu zástupci nebyly oznámeny žádné termíny vyšetření, kterých by se žalobkyně měla účastnit, ani otázky, které byly znalci položeny. Tvzení žalovaného, že znalci nemají povinnost doručovat prostřednictvím datové schránky je irelevantní. Žalovaný sdělil znalci ID datové schránky zástupce žalobkyně. Žalovaný nedodržel postup a lhůty podle § 47 zákona o specifických zdravotních službách (zejména odst. 5 tohoto ustanovení).
24. Žalobkyně u devatenáctého bodu odůvodnění nechápe, že žalovaný „*nepovolil*“ přezkum posudku (vydal rozhodnutí o zamítnutí návrhu na přezkoumání), ale přitom dříve zadával znalecké posudky. Žalobkyni není zřejmé, na základě jakého oprávnění se tak dělo.
25. Dvacátý třetí bod odůvodnění se podle žalobkyně nezakládá na pravdě, neboť žalovaný nebral zprávy MUDr. H. v potaz, přestože byly dokladem o aktuálním a zlepšujícím se zdravotním stavu žalobkyně. Jednalo se zejména o zprávu ze dne 10. 12. 2021, dle které je žalobkyně způsobilá k držení zbraně a další zprávu ze dne 7. 2. 2022. Žalovaný si od MUDr. H. ani od žalobkyně podrobnější zprávy nevyžádal. Zpracování znaleckého posudku bylo podle žalobkyně nadbytečné. Zprávy MUDr. H. nejsou protichůdné, nýbrž odrážejí zlepšující se a stabilizovaný zdravotní stav žalobkyně.
26. Dále žalobkyně namítá, že nemohla předložit „*správný*“ posudek Okresní správy sociálního zabezpečení, protože jiný neměla. Neměla ani důvod předkládat posudek, který by pro ni byl v řízení nevýhodnější. Žalobkyně nesouhlasí s tím, jakým způsobem si žalovaný posudek vyžádal. Pokud by si jej vyžádala lékařka, která prováděla přezkum, žalobkyně by neměla námitek.
27. Konečně žalobkyně nesouhlasí s tím, že odkladný účinek návrhu na přezkoumání lékařského posudku se uplatní jen v civilním právu, neboť žádnou takovou podmínku zákon nestanoví. V době platnosti prvního lékařského posudku bylo možné v rámci řádných doplňujících vyšetření ověřit, zda by byla „*potvrzena*“ žalobkynina způsobilost k výkonu služby. Místo toho ale lékařka čekala na podklady, které podřízení žalovaného vyžadovali „*o své svévoli*“ a s posouzením zdravotního stavu žalobkyně nesouvisely. Lékařka dokonce byla požádána, aby poskytla osobě, která návrh na přezkoumání posudku podávala, bezodkladně kompletní podklady, ze kterých vycházela, což byl podle žalobkyně zásah do její činnosti.

Vyjádření žalovaného

28. Žalovaný ve vyjádření uvádí, že žaloba je na hranici projednatelnosti a navrhuje její zamítnutí. Po formální stránce svou strukturou žaloba kopíruje odůvodnění napadeného rozhodnutí. Takto pojatá konstrukce žaloby podle žalovaného do podstatné míry maří její smysl, jímž má být uplatnění relevantních skutkových a právních výhrad vůči výroku napadeného rozhodnutí. Obsahově tvoří žalobu dílčí komentáře, polemiky, obecné teze a jiné výhrady k obsahu napadeného rozhodnutí, které z větší části nepředstavují žalobní

námítky. Zbývající část žaloby je nutno přeformulovat tak, aby bylo zřejmé, jak míří proti výroku napadeného rozhodnutí. Soud by tedy měl odstranit vady žaloby, popř. ji přímo odmítnout. Žaloba byla formálně sepsána žalobkyní, avšak z užitých formulací je zřejmé, že ji vypracoval dosavadní zmocněnec a otec žalobkyně M. N., který se v problematice orientuje a je schopen srozumitelně formulovat námítky.

29. K věci samé žalovaný uvádí, že plně respektoval rozsudek soudu sp. zn. 43 Ad 2/2018. Kladl zvláštní důraz na průběh řízení a objektivní zjištění zdravotního stavu žalobkyně a přistoupil i k řadě kroků ve prospěch žalobkyně a zajištění řádného průběhu řízení (např. předložil ministrům financí dva podněty o svém možném vyloučení). Těžištěm řízení před žalovaným bylo zadání znaleckého posudku, jehož závěry byl žalovaný připraven plně respektovat. Zpracování posudku ale žalobkyně zmařila. K námitce, že žalobkyně neobdržela termíny vyšetření, žalovaný uvádí, že při doručování rozlišoval situace, kdy žalobkyni zastupoval její zástupce a kdy zastoupení nebylo možné (např. vyšetření zdravotního stavu, což byl úkon, jehož se žalobkyně musela osobně zúčastnit).

Procesní podmínky

30. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a je včasná.
31. Žaloba rovněž splňuje všechny formální požadavky na ni kladené a je věcně projednatelná. Soud nemá za to, že by bylo na místě odstraňovat její vady či ji přímo odmítnout. Je pravda, že žaloba je obtížně srozumitelná, zejména v důsledku opakujících se námitek, zcela obecných tvrzení, irrelevantních „komentářů“ k jednotlivým bodům odůvodnění napadeného rozhodnutí či citací a parafrází napadeného rozhodnutí. Na druhou stranu však z ní lze seznat i konkrétní skutkové a právní důvody, pro něž žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, tj. řádné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejedná se tak o případ, kdy by žalobní body zcela absentovaly, popř. by byly vymezeny jen jejich „zárodky“, a soud tak musel postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraňovat vady žaloby (viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. Nejvyššího správního soudu, dále jen „NSS“), jako tomu bylo např. v žalovaném odkazovaném usnesení NSS ze dne 15. 1. 2020, č. j. 9 Azs 266/2019 – 47 (či ve věci vedené soudem pod sp. zn. 46 Af 45/2013).
32. Soud připomíná, že v případech jako je tento, kdy žaloba obsahuje alespoň jeden řádně formulovaný žalobní bod, není povinností soudu vyzývat žalobkyni k ujasnění zbývajících nekonkrétních a neprojednatelných tvrzení (viz rozsudek NSS ze dne 19. 5. 2016, č. j. 9 Afs 17/2016 – 43). Míra srozumitelnosti a konkrétnosti žalobních bodů nicméně samozřejmě předurčuje, jaké soudní ochrany se žalobkyni dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může soud přistoupit a posuzovat jej. Není na místě, aby soud za žalobkyni domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují (viz výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu sp. zn. 4 As 3/2008).
33. Soud nespatřuje neprojednatelnost žaloby ani v tom, že žalobní body směřují zejména proti odůvodnění, a nikoliv výroku napadeného rozhodnutí. Funkcí odůvodnění je především vysvětlení toho, proč žalovaný ve výroku rozhodl tak, jak rozhodl. Žalobkyniny výtky proto logicky musí směřovat právě proti odůvodnění – jeho vyvrácením totiž může dosáhnout i vyvrácení výroku. Že žalobkyně nesouhlasí nejen s odůvodněním, ale i s výrokem napadeného rozhodnutí (tedy že žaloba nesměruje jen proti odůvodnění), je pak zřejmé již z toho, že je žádá zrušit. Relevance žalobních bodů z hlediska zákonnosti

napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení je otázkou věcného posouzení, a nikoliv formálních náležitostí žaloby.

34. Strukturování žaloby podle jednotlivých bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí sice není ideální z hlediska její srozumitelnosti, nicméně ani žalovaný své rozhodnutí nepojal tak, jak předpokládá § 181 odst. 4 zákona o služebním poměru. Podle tohoto ustanovení „[v] odůvodnění služební funkcionář uvede důvody vydání rozhodnutí, z jakých podkladů vycházel při rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při jejich hodnocení a při výkladu právních a služebních předpisů, jakož i způsob, jakým se vypořádal s návrhy a námitkami účastníka a s jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“ Žalovaný však odůvodnění napadeného rozhodnutí z převážné části koncipoval jako popis průběhu správního řízení a jednotlivých procesních úkonů, což není povinnou náležitostí odůvodnění ve smyslu právě citovaného ustanovení. Odůvodnění tím pádem obsahuje celou řadu nepodstatných informací, což ubírá jeho srozumitelnosti, a naopak vybízí k tomu, aby žalobkyně pojala žalobu podobným způsobem. Žalovaný tak stěžejí může nyní žalobkyni vytýkat, že jím zavedenou nevhodnou strukturu zachovala a převzala do žaloby.
35. Soud tedy žalobu meritorně projednal a přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť se má za to, že účastníci s tímto postupem souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). V projednávané věci jej umožňuje i § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
36. Soud ve věci neprováděl dokazování, neboť veškeré přílohy k žalobě (vyjma přílohy č. 1, která obsahuje rozsudek rozšířeného senátu NSS na podporu žalobkyniny právní, nikoli skutkové argumentace) jsou součástí správního spisu. Seznámení se s obsahem správního spisu podle judikatury nevyžaduje provádění dokazování (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015 – 56, nebo ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 – 117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

Posouzení věci

Námítky, které nejsou řádnými žalobními body

37. Žalobkyniny obecné námitky obsažené zejména v úvodu a závěru žaloby o tom, že řízení bylo zatíženo procesními vadami, rozhodnutí vydána v rozporu s právními normami (včetně žalobkyní citovaných zákonů či § 2 až § 8 správního řádu) a na základě „účelově upravených procesních postupů“ a „neprofesionálních jednání a úkonů“, popř. že žalovaný jednoznačně nevypořádal žalobkyniny námitky a nereagoval na její návrhy, soud nepovažuje za řádné žalobní body a nebude se jimi blíže zabývat. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Z judikatury NSS plyne, že „[l]íčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými

odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“ (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, č. 835/2006 Sb. NSS, zdůraznil soud). Jak již bylo výše uvedeno, není na místě, aby soud za žalobkyni domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují, tedy v podstatě prováděl obecnou kontrolu zákonnosti celého napadeného rozhodnutí a řízení jemu předcházejícího.

38. Řádný žalobní bod (až na výjimky) nepředstavuje ani odkaz na předchozí podání ve správním řízení, tedy žalobkynina námitka, že „trvá“ na svých dřívějších námitkách (viz např. bod 15 rozsudku NSS ze dne 13. 11. 2023, č. j. 3 Afs 305/2022 – 28). Podobně se soud nezabýval ani těmi částmi žaloby, v nichž žalobkyně pouze rekapituluje obsah napadeného rozhodnutí a postupy správních orgánů, aniž by proti nim vznášela konkrétní skutkové a právní výhrady ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
39. Konečně zcela obecná (a ničím nedoložená) dílčí námitka, že ke zhoršení žalobkynina zdravotního stavu došlo v důsledku dlouhotrvajícího *bossingu* ze strany některých nadřízených je irelevantní, neboť příčiny zdravotní nezpůsobilosti příslušníka bezpečnostního sboru nejsou z hlediska propuštění podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru nijak podstatné.

Žalovaný se vypořádal s návrhy a vyjádřeními žalobkyně

40. Žalobkyně na více místech žaloby namítá, že se žalovaný nezabýval některými jejími návrhy a vyjádřeními. Tomu nelze přisvědčit. Je třeba zopakovat, že míra konkrétnosti či obecnosti žalobních bodů předurčuje s jakou konkrétností či obecností je soud může vypořádat. Žalobkyně toliko vyjmenovává některá svá podání, avšak již neuvádí, kterým konkrétním argumentům se žalovaný nevěnoval. Se stejnou obecností tak lze říci následující.
41. Žalovaný vypořádal žalobkynin návrh ze dne 17. 11. 2020 (příloha č. 11 žaloby), v němž namítala nečinnost žalovaného, zejména v bodě 26 (a nikoliv 10, na něž žalobkyně odkazuje v žalobě) odůvodnění napadeného rozhodnutí. Není tedy pravda, že by žalovaný tento návrh bagatelizoval (ve smyslu, že se jím řádně nezabýval). Ke stížnosti žalobkyně ze dne 3. 12. 2020 (příloha č. 13 žaloby obsahující námitky, že žalovaný nebyl oprávněn podat návrh na přezkoumání prvního lékařského posudku a že žalobkyně a její zástupce nebyli vyrozuměni o tomto návrhu) se žalovaný vyjádřil na str. 8 a 9 rozhodnutí o přezkoumání druhého lékařského posudku. Ke stížnosti ze dne 18. 10. 2020 (příloha č. 10 žaloby) se vyjádřila ministryně financí (jak sama žalobkyně připouští v žalobě), které ostatně byla stížnost i adresována. Návrh uplatněný v rámci přezkoumání druhého lékařského posudku ze dne 8. 3. 2021 (příloha č. 12 žaloby) na to, aby byla žalobkyně „bezodkladně uznána zdravotně způsobilou“, neobsahoval žádné nové argumenty a pouze znova poukazoval na zprávu MUDr. H. z téhož dne, se kterou se žalovaný vypořádal v rozhodnutí o přezkoumání druhého lékařského posudku i napadeném rozhodnutí (zejm. argumentací, že jej vedla k zadání znaleckých posudků).
42. Tento velmi obecný žalobní bod je tedy nedůvodný.

43. Jen nad rámec soud podotýká, že povinností žalovaného zásadně není „komunikovat“ s žalobkyní v průběhu správního řízení tak, jak si zřejmě představuje (viz její opakované námitky, že žalovaný na ni nereaguje a nekomunikuje s ní). Tam kde zákon nepředpokládá jiný procesní postup (např. vydání rozhodnutí či jinou reakci na daný návrh) je služební funkcionář povinen návrhy, námitky a vyjádření účastníka vypořádat až v odůvodnění rozhodnutí (viz již citovaný § 181 odst. 4 zákona o služebním poměru), což žalovaný učinil. Nebylo jeho povinností vést v průběhu správního řízení s žalobkyní polemiku o svém postupu a reagovat na každé její vyjádření.

Rozhodný skutkový stav a závaznost předchozího právního názoru soudu

44. Veškeré zbývající žalobkyniny námitky se týkají zjištěného skutkového stavu, popř. procesních úkonů, které k tomu směřovaly. Pro jejich posouzení je tedy nejprve nutné zodpovědět, zda žalovaný zjišťoval skutkový stav ke správnému okamžiku.
45. V posledním zrušujícím rozsudku ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 43 Ad 2/2018, soud žalovaného zavázal právním názorem k tomu, aby dodržel zásadu rozhodování podle skutkového a právního stavu ke dni vydání odvolacího rozhodnutí. Tím se žalovaný řídil, neboť za účelem zjištění aktuálního (myšleno ke dni svého rozhodnutí) zdravotního stavu žalobkyně ji vyzval, aby se dne 1. 9. 2020 podrobila mimořádné lékařské prohlídce, od čehož se odvíjel celý další procesní postup (včetně opakovaného přezkoumání lékařských posudků podle zákona o specifických zdravotních službách, zadání znaleckých posudků a hodnocení podkladů v odvolacím řízení).
46. Po vydání rozsudku sp. zn. 43 Ad 2/2018 nicméně NSS v jiné obdobné věci (viz rozsudek ze dne 30. 9. 2021, č. j. 5 As 147/2020 – 167, č. 4260/2021 Sb. NSS), vyslovil přesně opačný závěr, podle něž „[p]odá-li bývalý příslušník bezpečnostního sboru, jehož služební poměr skončil dle § 42 odst. 5 písm. a) [zákona o služebním poměru] dnem doručení rozhodnutí služebního funkcionáře o jeho propuštění pro jeho osobnostní či zdravotní nezpůsobilost ve smyslu § 42 odst. 1 písm. j) či h) téhož zákona, proti tomuto rozhodnutí odvolání, **vychází nadřízený služební funkcionář (odvolací orgán) v řízení o odvolání, které podle § 190 odst. 4 uvedeného zákona nemá odkladný účinek, při přezkoumání rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru ze skutkového a právního stavu, který tu byl ke dni propuštění příslušníka ze služebního poměru.**“ Ten lze plně aplikovat i na projednávanou věc: žalobkyně byla z důvodu zdravotní nezpůsobilosti propuštěna podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru, její služební poměr tak skončil dnem doručení rozhodnutí o propuštění [§ 42 odst. 5 písm. a) zákona o služebním poměru] a odvolání nemělo odkladný účinek (§ 190 odst. 4 zákona o služebním poměru).
47. Judikatura NSS se již zabývala situací, kdy byl závazný právní názor krajského soudu v mezidobí od jeho vyslovení *v jiné obdobné věci* (nikoliv téže) překonán judikaturou NSS. V rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016 – 36, NSS konstatoval, že podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku. Vázanost soudem vysloveným názorem plyne rovněž ze samotného kasačního principu, ovládajícího řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Závaznost kasačního rozhodnutí soudu však není bezvýjimečná. Výjimkou z povinnosti správního orgánu řídit se závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku krajského soudu je i situace, kdy byl tento právní názor v mezidobí (ke dni nového rozhodování žalovaného správního orgánu) překonán judikaturou NSS. NSS tento závěr odůvodnil mj. analogickou aplikací usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008,

č. j. 9 Afs 59/2007 – 56 (č. 1723/2008 Sb. NSS) s tím, že „[o]pačný závěr, tedy povinnost správních orgánů a konečně i městského soudu řídit se dříve vysloveným závazným právním názorem za situace, kdy v mezidobí došlo (byť v jiné, typově však obdobné věci) k formulaci odlišného právního závěru Nejvyšším správním soudem, by byl i v rozporu se zásadou procesní ekonomie a v konečném důsledku i s požadavkem na účinnou ochranu práv osob dotčených činností veřejné správy. Taková rozhodnutí by v případě podání kasační stížnosti a jejich přezkumu Nejvyšším správním soudem nemohla obstát, neboť i ten je (s výjimkou aktivace rozšířeného senátu) vázán svou předchozí judikaturou. Formalistické lpění na dodržení mezitím překonaného závazného právního názoru městského soudu by tak mělo jediný reálný efekt – prodloužení soudního i správního řízení ve věci.“

48. Tyto závěry NSS v další judikatuře přejal (viz např. rozsudek ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 As 220/2016 – 76, rozsudek ze dne 25. 1. 2018, č. j. 7 As 73/2017 – 22, bod 20, rozsudek ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017 – 57, bod 12, či usnesení ze dne 5. 10. 2023, č. j. 3 Azs 199/2022 – 51, bod 22). V rozsudku ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 201/2015 – 34, pouze zdůraznil, že k překonání závazného právního názoru krajského soudu judikaturou NSS musí dojít v mezidobí po vydání rozsudku krajského soudu. Nesmí tedy jít o situaci, kdy by NSS vyslovil odlišný právní názor již předtím, než krajský soud rozhodl, neboť v takových případech se (s odkazem na odlišnou judikaturu NSS) správní orgán mohl bránit kasační stížností za tím účelem, aby NSS takový právní názor popřel či korigoval (viz body 23, 24 a 28 posledně citovaného rozsudku). V rozsudku ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 Ads 157/2016 – 45, NSS při aplikaci rozsudku sp. zn. 1 Azs 31/2016 dodal, že „[m]uší-li se od závazného právního názoru krajského soudu, který byl překonán judikaturou Nejvyššího správního soudu, odchýlit správní orgán, tím spíše nemůže Nejvyšší správní soud posvětit dřívější nesprávný názor krajského soudu jenom proto, že proti rozsudku, v němž byl daný právní názor vysloven, nebyla podána kasační stížnost, resp. byla z procesních důvodů odmítnuta“.
49. Z výše citované judikatury pro projednávanou věc plyne, že žalovaný nebyl v odvolacím řízení vázán právním názorem soudu vysloveným v rozsudku sp. zn. 43 Ad 2/2018, neboť v mezidobí ode dne jeho vydání do dne rozhodování žalovaného došlo k překonání tohoto názoru rozsudkem NSS sp. zn. 5 As 147/2020. Právní názor v něm obsažený NSS do té doby nevyslovil. Žalovaný byl tedy povinen odchýlit se od závazného právního názoru soudu a aplikovat namísto něj rozsudek NSS sp. zn. 5 As 147/2020. Stejně tak nyní soud musí ze závěrů tohoto rozsudku vyjít – opačný postup by totiž NSS k případné kasační stížnosti nemohl aprobovat a musel zrušit nynější rozsudek, jelikož by byl sám vázán svou předchozí judikaturou, včetně rozsudku sp. zn. 5 As 147/2020 (viz rozsudky sp. zn. 1 Azs 31/2016 a sp. zn. 2 Ads 157/2016). Jinak řečeno, pokud by soud lpěl na svém již překonaném právním názoru, vedlo by to jen k prodloužení řízení a nakonec by žalovaný tak jako tak musel respektovat závěry rozsudku sp. zn. 5 As 147/2020. Proto je na místě, aby se řízení před žalovaným co nejdříve vrátilo „do správných kolejí“, tj. aby žalovaný již v dalším řízení po tomto rozsudku rozhodoval dle skutkového stavu ke dni propuštění žalobkyně ze služebního poměru.
50. Lze dodat, že vycházel-li by žalovaný v odvolacím řízení řádně z rozsudku NSS sp. zn. 5 As 147/2020, nemohla by nastat situace, kterou žalobkyně opakovaně namítá prakticky napříč celou žalobou, totiž že žalovaný vystupoval v trojí roli: jak odvolací orgán, osoba oprávněná podle § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách podat návrh

na přezkoumání lékařského posudku a zároveň orgán, který o tomto návrhu rozhoduje dle § 48 odst. 1 písm. d) zákona o specifických zdravotních službách.

51. Podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru platí, že příslušník musí být propuštěn, jestliže „podle lékařského posudku poskytovatele pracovnělékařských služeb“ dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby. Lékařský posudek podle § 42 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách je tedy povinným (byť nikoliv závazným) podkladem pro rozhodnutí o propuštění příslušníka podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru. Z toho plyne, že musí být vydán již v prvostupňovém řízení o propuštění příslušníka, které zpravidla nevede žalovaný, nýbrž ředitel příslušného celního úřadu na základě pověření podle § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru. Návrh na přezkoumání lékařského posudku podle § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách bude proto oprávněn podat (kromě posuzované osoby) ředitel příslušného celního úřadu jako osoba uplatňující lékařský posudek, a nikoliv přímo žalovaný. Ten o návrhu bude toliko rozhodovat v souladu s § 48 odst. 1 písm. d) zákona o specifických zdravotních službách. V případném odvolacím řízení pak žalovaný bude rozhodovat podle skutkového stavu ke dni propuštění příslušníka, a nemá proto opodstatnění provádět novou mimořádnou lékařskou prohlídku, včetně nového posudku (a případného přezkoumání), neboť ten by reflektoval aktuální (a nikoliv tehdejší) skutkový stav. Nehrozí tedy, že by žalovaný byl oprávněn podat návrh na přezkoumání takového posudku a současně o něm i rozhodnout. Z výše uvedeného plyne, že situace, která v projednávané věci nastala, není zákonem předvídaná, tedy že by byla právní úprava takto záměrně koncipována, a zákonodárce si musel být vědom toho, že může nastat (jak se pokoušeli argumentovat ministři financí v přípisech ve věci možného vyloučení žalovaného v řízení o návrhu na přezkoumání druhého lékařského posudku a v odvolacím řízení). Naopak jde o krajně nežádoucí stav z hlediska zásady, že nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci (*nemo iudex in causa sua*) jako jedné z komponent práva na spravedlivý proces (viz např. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2013, č. j. 3 As 2/2013 – 22), který byl především důsledkem nezákonného postupu žalovaného při zjišťování skutkového stavu.
52. Soud tedy shrnuje, že žalovaný opět založil své rozhodnutí na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, který vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], neboť se nesprávně soustředil na zjištění skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí, namísto toho, aby se odchýlil od právního názoru vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku a v souladu s pozdější judikaturou NSS vycházel ze skutkového stavu, který tu byl ke dni propuštění žalobkyně ze služebního poměru. Tato vada soudu brání ve vypořádání zbývajících žalobních bodů, neboť jimi žalobkyně brojí právě proti skutkovým závěrům žalovaného, popř. namítá vady řízení, k nimž mělo dojít při jejich zjišťování. Soud k ní proto musel přihlédnout i bez námítky (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Vypořádání žalobních bodů týkajících se procesního postupu by ani nemělo žádný význam pro další řízení (viz např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2016, č. j. 7 As 91/2015 – 79), neboť není na místě, aby se žalobkyně opět podrobila mimořádné lékařské prohlídce a byl vypracován nový lékařský posudek podle zákona o specifických zdravotních službách, na což navazovaly veškeré další úkony v řízení před žalovaným. Tento postup by totiž, jak bylo výše uvedeno, měl smysl jen při zjišťování aktuálního (ke dni rozhodnutí žalovaného) skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

53. S ohledem na shora uvedené závěry soud žalobě vyhověl a prvním výrokem napadené rozhodnutí zrušil, neboť se zakládá na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, který vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s. Právním názorem soudu je žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). K návrhu žalobkyně, aby soud žalovanému uložil povinnost zrušit prvostupňové rozhodnutí a zastavit řízení, soud konstatuje, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. takový výrok vyslovit nemůže. Není ani důvod k tomu, aby soud v rámci závazného právního názoru žalovanému uložil takto postupovat. Nové rozhodnutí v odvolacím řízení zatím nelze předjímat, neboť bude záviset na řádně zjištěném skutkovém stavu ke dni propuštění žalobkyně. Deficity ve skutkových zjištěních může žalovaný odstranit v odvolacím řízení, a proto ani není důvod, aby soud rušil i prvostupňové rozhodnutí postupem podle § 78 odst. 3 s. ř. s.
54. V dalším řízení žalovaný v souladu s rozsudkem NSS sp. zn. 5 As 147/2020 na základě žalobkynina odvolání přezkoumá prvostupňové rozhodnutí **podle skutkového a právního stavu, který tu byl ke dni propuštění žalobkyně ze služebního poměru**. Nebude se tedy řídit právním názorem soudu vysloveným v rozsudku sp. zn. 43 Ad 2/2018. Nadále je ovšem vázán právním názorem vysloveným v prvním zrušujícím rozsudku soudu sp. zn. 48 A 47/2014. Nepomine tedy opatřit „*odborné podklady ohledně zdravotního stavu žalobkyně, které budou představovat úplný a přesvědčivý obraz o odborných otázkách rozhodných pro aplikaci § 42 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru. V návaznosti na ně pak uvede, jaká služební místa u něj mají z hlediska omezení zjištěných na straně žalobkyně nejnížší nároky a proč případně zdravotní stav žalobkyně znemožňuje výkon služby i na těchto relativně nejméně zatěžujících služebních místech.*“
55. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud druhým výrokem podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci plně úspěšná, náleží jí proto náhrada důvodně vynaložených nákladů proti neúspěšnému žalovanému. Náhradu nákladů řízení tvoří pouze zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 5. prosince 2023

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu